

Nr 28.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 6 § 2 och 3 mom. familjebidragsförordningen den 29 mars 1946 (nr 99) m. m., dels o c k i ämnet väckta motioner.

Genom en den 28 februari 1947 dagtecknad proposition, nr 122, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

1) förordning om ändrad lydelse av 6 § 2 och 3 mom. familjebidragsförordningen den 29 mars 1946 (nr 99) samt

2) förordning om ändrad lydelse av 4 § 1 och 2 mom. förordningen den 29 juni 1946 (nr 347) angående provisorisk förbättring av vissa ersättningar i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring vid förstärkt försvarsberedskap m. m.

Författningsförslagen äro av följande lydelse:

Gällande lydelse
av
de bestämmelser, som beröras av
vidstående förslag.

1) Förslag
till
Förordning
om ändrad lydelse av 6 § 2 och 3
mom. familjebidragsförordningen
den 29 mars 1946 (nr 99).

Härigenom förordnas, att 6 § 2 och 3 mom. förordningen den 29 mars 1946 om familjebidrag åt värnpliktiga m. m. (familjebidragsförordningen) skola erhålla följande ändrade lydelse.

6 §.

2 mom. Familjepenning utgår efter den ortsgrupp, till vilken den kommun är att hänföra, som enligt

Bihang till riksdagens protokoll 1947. 9 saml. 2 avd. Nr 28.

6 §.

2 mom. Familjepenning utgår efter den ortsgrupp, till vilken den kommun är att hänföra, som enligt

(Gällande lydelse.)

vad i 27 § stadgas skall utgiva beloppet. I fråga om kommunernas hänförande till ortsgrupp skall tillämpas den enligt lagen om folkpensionering verkställda indelningen.

3 mom. Där Konungen i fråga om ort, vilken gränsar till ort i högre ortsgrupp, jämlikt 6 § 3 mom. första stycket lagen om folkpensionering förordnat om förhöjning av tilläggs-pension till pensionstagare, vilken är mantalsskriven inom visst intill gränsen liggande område, skall familjepening, som enligt vad i 27 § stadgas skall utgivas av den kommun, inom vilken området är beläget, förhöjas med hälften av skillnaden mellan familjepeningen i kommunen i den högre ortsgruppen och familjepeningen i den kommun, inom vilken området är beläget.

(Förslag.)

vad i 27 § stadgas skall utgiva beloppet. I fråga om kommunernas hänförande till ortsgrupp skall tillämpas den indelning i ortsgrupper, som enligt lagen den 28 juni 1935 (nr 434) om folkpensionering var gällande vid utgången av år 1947.

3 mom. I fråga om ort, vilken gränsar till ort i högre ortsgrupp, äger Konungen med avseende å visst intill gränsen liggande område på därom av vederbörande kommun gjord framställning förordna, att familjepening, som enligt vad i 27 § stadgas skall utgivas av den kommun, inom vilken området är beläget, skall förhöjas med hälften av skillnaden mellan familjepeningen i kommunen i den högre ortsgruppen och familjepeningen i den kommun, inom vilken området är beläget.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1948.

Har Konungen jämlikt 6 § 3 mom. första stycket lagen den 28 juni 1935 om folkpensionering förordnat om förhöjning av tilläggs-pension till pensionstagare, vilken är mantalsskriven inom visst intill ort i högre ortsgrupp gränsande område, skall för tiden från och med den 1 januari 1948 så anses, som om förordnande jämlikt 6 § 3 mom. denna förordning meddelats med avseende å samma område.

Gällande lydelse

av

de bestämmelser, som beröras av
vidstående förslag.

2) Förslag

till

Förordning

om ändrad lydelse av 4 § 1 och 2
mom. förordningen den 29 juni 1946
(nr 347) angående provisorisk förbättring
av vissa ersättningar i anledning
av kroppsskada, ådragen under militär-
tjänstgöring vid förstärkt försvars-
beredskap m. m.

Härigenom förordnas, att 4 § 1 och
2 mom. förordningen den 29 juni
1946 angående provisorisk förbättring
av vissa ersättningar i anledning
av kroppsskada, ådragen under mili-
tärtjänstgöring vid förstärkt försvars-
beredskap m. m., skola erhålla ändrad
lydelse på sätt nedan anges.

4 §.

1 mom. För tid — — — enligt 3 §.
Beträffande rikets indelning i ortsgupper tillämpas den enligt lagen om folkpensionering verkställda indelningen. Den skadade anses tillhöra den ortsgrupp, inom vilken han är mantalsskriven. Dock må, om särskilda omständigheter därtill föranleda, ersättningstillägget bestämmas efter annan ortsgrupp.

2 mom. Där Konungen jämlikt 6 § 3 mom. första stycket lagen om folkpensionering förordnat om förhöjning av tilläggs pension till pensionstagare, vilken är mantalsskriven inom visst, intill ort i högre ortsgrupp gränsande område, skall ersättningstillägg till skadad, som är där mantalsskriven, förhöjas med hälften av skillnaden mellan tilläggsbeloppen i

4 §.

1 mom. För tid — — — enligt 3 §.
Beträffande rikets indelning i ortsgupper tillämpas den indelning, som enligt lagen den 28 juni 1935 (nr 434) om folkpensionering var gällande vid utgången av år 1947. Den skadade anses tillhöra den ortsgrupp, inom vilken han är mantalsskriven. Dock må, om särskilda omständigheter därtill föranleda, ersättningstillägget bestämmas efter annan ortsgrupp.

2 mom. Där Konungen jämlikt 6 § 3 mom. familjebidragsförordningen den 29 mars 1946 (nr 99) med avseende å visst, intill ort i högre ortsgrupp gränsande område förordnat om förhöjning av familjepennings belopp, skall ersättningstillägg till skadad, som är där mantalsskriven, förhöjas med hälften av skillnaden mellan tilläggsbeloppen i den

(Gällande lydelse.)

den lägre och den högre ortgruppen. Vad ovan i 1 mom. andra stycket sista punkten stadgas angående ersättningstillägg skall äga motsvarande tillämpning beträffande sådan förhöjning.

(Förslag.)

lägre och den högre ortgruppen. Vad ovan i 1 mom. andra stycket sista punkten stadgas angående ersättningstillägg skall äga motsvarande tillämpning beträffande sådan förhöjning.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1948.

Före avlämnandet av propositionen nr 122 ha inom riksdagen väckts tre motioner angående ändring av familjebidragsförordningen den 29 mars 1946, nämligen dels likalydande motionerna nr 98 i första kammaren av herr *Andersson, Gustav Emil, m. fl.* och nr 173 i andra kammaren av herr *Pettersson* i Norregård *m. fl.*, dels ock motionen nr 22 i andra kammaren av herrar *Persson* i Svensköp och *Johnsson* i Kastanjegården.

Motionerna ha hänvisats till lagutskott och tilldelats andra lagutskottet, som behandlat motionerna gemensamt med propositionen nr 122.

I motionen II: 22 hemställes, att »riksdagen måtte för sin del besluta en sådan ändring av gällande familjebidragsförordning att enhetlig familjepening kommer att utgå med de belopp, som nu äro fastställda för ortsgrupp II, samt att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till de författningsändringar, som av ett sådant beslut påkallas».

I motionerna I: 98 och II: 173 hemställes beträffande familjebidragsförordningen, att »riksdagen måtte besluta, att hittills gällande dyrortsgruppering av familjepeningen slopas och en enhetlig familjepening fastställs utgå med de belopp, som nu gälla för ortsgrupp III».

Beträffande de skäl, som utöver vad nedan anföres åberopats till stöd för de genom propositionen framlagda förslagen, ävensom i fråga om de skäl, som motionärerna andragit till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till propositionen och motionerna.

Inledning.

Genom lagen den 23 april 1937 (nr 163) infördes i lagen den 28 juni 1935 (nr 434) om folkpensionering bestämmelser om dyrortsgradering av folkpensionerna. Enligt 6 § 2 mom. första stycket utgår jämte grundpension tilläggspension med olika belopp i tre skilda ortsgrupper, betecknade 1, 2 och 3. Ortsgrupperna indelas, enligt andra stycket av samma moment, på sådant sätt, att ortsgrupp med högre nummer omfattar orter med större levnadskostnader än ortsgrupp med lägre nummer.

Åt den gällande indelningen i ortsgrupper har givits förlängd giltighet, senast genom lag den 28 juni 1946 (nr 330) till och med utgången av år 1947.

Från och med 1948 års ingång ersättes 1935 års lag om folkpensionering av lagen den 29 juni 1946 (nr 431) i samma ämne. I sistnämnda lag, vilken grundats på ett av socialvårdskommittén avgivet förslag, har den hittillsvarande dyrortsgrupperingen av folkpensionerna ersatts av ett system med bostadstillägg å vissa orter. För detta ändamål skall riket indelas i fem bostadskostnadsgrupper på sådant sätt att grupp med högre nummer omfattar orter med större bostadskostnader, däri inberäknade kostnaderna för bränsle, än grupp med lägre nummer. I bostadskostnadsgrupp I utgår intet bostadstillägg. Beloppet av bostadskostnadstillägget i övriga grupper stiger successivt efter bostadskostnadsgruppens nummer och är sålunda högst i ortsgrupp V. Indelningen i bostadskostnadsgrupper skall verkställas av socialstyrelsen enligt de närmare föreskrifter Konungen meddelar. Arbetet härmed pågår inom socialstyrelsen.

Den gällande ortsgruppsindelningen enligt 1935 års folkpensioneringslag är normerande för bland annat familjebidrag åt värnpliktiga enligt familjebidragsförordningen den 29 mars 1946 (nr 99) och förordningen den 29 juni 1946 (nr 348) om familjebidrag åt värnpliktiga med flera, vilka drabbats av kroppsskada, samt för provisoriska förbättringar av vissa ersättningar i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring vid förstärkt försvarsberedskap m. m., enligt förordningen härom den 29 juni 1946 (nr 347).

Familjebidrag åt värnpliktiga med flera.

Enligt familjebidragsförordningen den 29 mars 1946 (nr 99) är värnpliktig i mån av behov berättigad till familjebidrag i form av bland annat familjepenny och bostadsbidrag. Familjepennyningen är dyrortsgraderad enligt 1935 års folkpensioneringslags dyrortsgruppering och utgår med högst så stort belopp för dag, som för envar av de tre ortsgrupperna upptages i följande tariff:

	I	2	3
Ortsgrupp	För hustru och fränskild hustru ävensom — därest värnpliktig icke sammanlever med hustru eller hustrun, med vilken han sammanlever, är arbetsförmögen — för annan familjemedlem, som förestår hemmet åt värnpliktig med hemmavarande familjemedlem under 16 år kronor	För annan familjemedlem över 16 år än som avses i kol. 1 kronor	För annan familjemedlem under 16 år än som avses i kol. 1 kronor
I	2: 75	1: 40	1: 10
II	3: —	1: 65	1: 20
III	3: 25	1: 90	1: 30

Familjepeningen utgår efter den ortsgroup, till vilken den kommun är att hänföra, som enligt i familjebidragsförordningen meddelade bestämmelser skall utgiva beloppet, i regel den kommun där den värnpliktige å inryckningsdagen var stadigvarande bosatt. Jämlikt 6 § 3 mom. första stycket folkpensioneringslagen den 28 juni 1935 äger Konungen förordna om viss förhöjning av tilläggspension till pensionstagare, som är mantalsskriven nära gränsen av annan kommun, vilken tillhör högre ortsgroup. Har sådant förordnande meddelats, skall även familjepeningen enligt familjebidragsförordningen höjas med hälften av skillnaden mellan familjepeningens belopp i respektive ortsgropper.

Utöver familjepening kan enligt familjebidragsförordningen bostadsbidrag utgå för bestridande av den värnpliktiges kostnader för bostad, flyttningskostnader med mera. Bostadsbidragets storlek är beroende av den värnpliktiges faktiska kostnader i angivet hänseende och är icke beroende av någon ortsgropper.

Jämlikt förordningen den 29 juni 1946 (nr 348) om familjebidrag åt värnpliktiga med flera, vilka drabbats av kroppsskada, kan familjebidrag enligt i familjebidragsförordningen meddelade bestämmelser med vissa inskränkningar utgå även till värnpliktig, vilken under tjänstgöring å tid efter den 2 september 1939 drabbats av kroppsskada, som medför rätt till ersättning enligt militärsättningsförordningen den 18 juni 1927, ävensom, i fråga om ersättning i anledning av dödsfall, till hans efterlevande. Vad i förordningen är stadgat om värnpliktig äger motsvarande tillämpning beträffande viss annan personal, som drabbats av kroppsskada under militärtjänstgöring.

Provisoriska förbättringar av vissa ersättningar åt personer, som skadats under militärtjänstgöring.

Enligt förordning den 29 juni 1946 (nr 347) skall den som äger rätt till ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under värnpliktstjänstgöring, hemvärnstjänstgöring eller annan militärtjänstgöring under tiden från och

med den 3 september 1939 till och med den 30 juni 1945 eller under tjänstgöring därefter för avveckling av förstärkt försvarsberedskap, vara berättigad till vissa ersättningstillägg. Dessa äro dyrortsgraderade enligt folkpensioneringens nuvarande dyrortsgruppsystem. Sålunda utgår, vid förlust av arbetsförmågan, tillägg till sjukpenning med respektive 2 kronor 75 öre, 3 kronor 50 öre och 4 kronor 25 öre om dagen och tillägg till livränta med respektive 984, 1 284 och 1 584 kronor i de olika Ortsgrupperna. Har Konungen förordnat om förhöjning av tilläggspension inom visst område, gränsande till ort i högre dyrortsgrupp, skola nu ifrågavarande ersättningar jämväl höjas.

Ifrågavarande ersättningsförbättringar ha tillkommit för att bereda dem som under beredskapstjänstgöring skadats genom olycksfall eller sjukdom en skäligare ersättning än tidigare varit möjlig. I sitt förslag till dessa ersättningsförbättringar avvisade de sakkunniga, som för ändamålet tillkallats, tanken på införande av bostadsbidrag såsom komplettering av utgående ersättningar till icke-försörjare. Ändamålet med ett sådant bidrag skulle vara att möjliggöra ett hänsynstagande till de faktiska bostadskostnaderna i de enskilda fallen; för familjeförsörjare tillgodosåges detta syfte genom familjebidrag enligt gällande bestämmelser om familjebidrag åt värnpliktiga m. fl., vilka drabbats av kroppsskada. Av praktiska skäl förordade de sakkunniga i stället införande av fixa tillägg, avsedda att utjämna skillnaden mellan bostadskostnaderna på olika orter. Dessa tillägg borde graderas på dylikt sätt såväl för familjeförsörjare som ensamstående. Till reglering av förhållandet mellan dessa förmåner och de till skadade utgående familjebidragen föreslogos särskilda föreskrifter angående hänsynstagande, vid familjebidrags bestämmande, till de föreslagna ersättningstilläggen. Dylika föreskrifter ha, sedan den nya förordningen om familjebidrag åt värnpliktiga med flera, vilka drabbats av kroppsskada, utfärdats den 29 juni 1946 (nr 348), meddelats genom kungörelse samma dag (nr 349).

Departementschefen.

Föredragande departementschefen, statsrådet Vougt, har i propositionen beträffande *familjebidrag åt värnpliktiga med flera* anfört följande:

»Bestämmelserna i 1946 års familjebidragsförordning om dyrortsgradering av familjepeningen infördes däri efter mönster av 1940 års krigsfamiljebidragsförordning. Vid tillkomsten av sistnämnda förordning gjordes vissa erinringar mot den ifrågasatta dyrortsgraderingen, särskilt med hänsyn därtill, att vid sidan av familjepeningen utginge särskild ersättning för bostadskostnaderna. Föredragande departementschefen anförde emellertid (prop. 1940: 93 s. 32) att, då man syntes ha anledning räkna med att folkpensioneringens dyrortsgruppering i flertalet fall gäve ett riktigt uttryck för diffe-

rensarna i levnadskostnaderna, även om man bortsåge från hyran, tillräckliga skäl icke föreläge att frångå vad som i anslutning till eljest tillämpade principer på sociallagstiftningens område föreslagits om dyrortsgradering av familjepeningen. När 1940 års förordning år 1942 avlöstes av en ny, anfördes liknande skäl för ett bibehållande av dyrortsgraderingen (prop. 1942: 339 s. 49). Vid tillkomsten av 1946 års familjebidragsförordning anmärkte jag (prop. 1946: 73 s. 39), att socialstyrelsen ansett, att dyrortsgraderingen av familjepeningen borde avskaffas. Socialstyrelsen hade i denna fråga hänvisat till 1943 års dyrortskommittés utredning angående dyrortsgrupperingen (SOU 1945: 32), vilken givit vid handen, att skiljaktigheterna i fråga om levnadskostnaderna på olika orter i betydande grad utjämnats under senare år och då i väsentlig mån hänförde sig till utgifter för skatter, bostad och bränsle. Styrelsen hade vidare framhållit att, om också olika landsdelar och ortsgrupper utvisade vissa differenser i fråga om de utgifter, som i det hela skulle täckas genom familjepeningen, dessa att döma av det tillgängliga materialet dock icke mer hade den betydelse, att de kunde motivera en dyrortsgradering av familjepeningen. För egen del fann jag vissa skäl tala för den av socialstyrelsen sålunda hävdade uppfattningen men framhöll, att frågan icke syntes böra upptagas till övervägande, förrän beslut fattats om slopande av dyrortsgraderingen beträffande folkpensioneringen.

Då i den nya folkpensioneringslagen dyrortsgrupperingen slopats och ersatts med ortsgrupping efter bostadskostnadernas höjd, har utgångspunkten varit, att de föreliggande skiljaktigheterna i levnadskostnadernas höjd å olika orter för folkpensionärernas del väsentligen hänföra sig till utgifterna för bostad och bränsle. Det material, som socialvårdskommittén — utöver 1943 års dyrortskommittés utredning — vid sina överväganden i denna del haft till förfogande, avser huvudsakligen folkpensionärerna. För andra befolkningsgrupper än folkpensionärerna kan frågan om dyrortsgraderingens berättigande med avseende å andra levnadskostnader än bostadsposten knappast sägas ha slutgiltigt lösts genom den nya folkpensioneringslagen. Utan särskild utredning i detta avseende synes det icke tillrådligt att slopa den dyrortsgradering som för närvarande förekommer inom familjebidragsverksamheten, särskilt som spännvidden mellan familjepeningen i högsta och lägsta ortsgrupp icke är betydande. Alltjämt bestående skiljaktigheter beträffande i den allmänna marknaden utgående löner på olika orter synas också motivera ett bibehållande tills vidare av den hittillsvarande ordningen. Då det emellertid är angeläget, att frågan om dyrortsgraderingens bibehållande snarast möjligt blir föremål för slutlig omprövning, avser jag att uppdraga åt försvarets socialbyrå — vilken är tillsynsmyndighet enligt familjebidragsförordningen — att i samråd med socialstyrelsen verkställa utredning i ämnet och så snart ske kan till Kungl. Maj:t inkomma med de förslag, vartill utredningen kan föranleda. Det förutsättes, att erforderligt samråd äger rum med

statens arbetsmarknadskommission, vilken myndighet har närmaste tillsynen över de likaledes dyrortsgraderade arbetslöshetsunderstöden.

Ortsgrupperingen bör alltså enligt min mening även efter den nya folkpensioneringslagens ikraftträdande tills vidare bygga på förhållandena den 31 december 1947. I överensstämmelse med vad som under de senaste åren gällt i fråga om ortsgupperingen enligt 1935 års folkpensioneringslag synes Kungl. Maj:t böra äga möjlighet att vidtaga smärre jämkningar i ortsgruppsindelningen.

I enlighet med det anförda föreslår jag, att 6 § 2 mom. familjebidragsförordningen erhåller den lydelse, att i fråga om kommunernas hänförande till ortsgrupp skall tillämpas den indelning i ortsgupper, som var gällande vid utgången av år 1947. I 3 mom. av samma paragraf torde böra upptagas föreskrift om rätt för Konungen att förordna om sådan förhöjning av familjepenningsbelopp, som för närvarande skall tillämpas i ort, beträffande vilken förordnande meddelats om förhöjning av tilläggspensionen. Därest vid 1947 års utgång familjepenning utgick med förhöjt belopp inom visst område, gränsande till ort i högre ortsgrupp, bör sådan förhöjning allttjämt tillämpas å den orten utan särskilt förordnande av Kungl. Maj:t. En bestämmelse härom torde böra upptagas såsom en övergångsbestämmelse.»

I fråga om *provisoriska förbättringar av vissa ersättningar åt personer, som skadats under militärtjänstgöring*, har departementschefen i propositionen anført:

»Av den lämnade redogörelsen framgår att dyrortsgraderingen av de här ifrågavarande ersättningstilläggen närmast avser att utjämna skillnaden i bostadskostnader mellan olika orter. Det kan då synas naturligt, att i samband med införandet av den nya bostadskostnadsgrupperingen nya grunder fastställas för ersättningstilläggens beräkning. Emellertid är att märka, att ersättningstilläggen utgöra en provisorisk anordning, tillkommen så sent som under föregående år, i avvaktan på en inom socialvårdskommittén pågående översyn av gällande bestämmelser rörande ersättning i anledning av skada under militärtjänstgöring. Sagda översyn läres, enligt vad från kommittén under hand blivit upplyst, kunna väntas bli avslutad under innevarande år. Då det torde böra undvikas att rubba de ersättningar, som för närvarande utgå, synes i fråga om här förevarande provisoriska ersättningstillägg samma dyrortsgruppering som nu gäller böra tillämpas även efter 1948 års ingång. Bestämmelser härom av liknande art som de vilka i det föregående föreslagits beträffande familjebidragsförordningen synes förden skull böra införas i förordningen den 29 juni 1946 (nr 347).»

Utskottet.

Familjepenning, som utgår enligt 1946 års familjebidragsförordning, är dyrortsgraderad enligt 1935 års folkpensioneringslags dyrortsgruppering. I 1946 års lag om folkpensionering har dyrortsgruppering slopats och ersatts med ortsguppering efter bostadskostnadernas höjd. Utgångspunkten härvid har varit, att skiljaktigheterna i levnadskostnadernas höjd å olika orter för folkpensionärernas del huvudsakligen hänföra sig till utgifterna för bostad och bränsle.

I motionerna II: 22, I: 98 och II: 173 hemställas att dyrortsgraderingen av familjepeningen slopas. Det yrkas i motionen II: 22 att enhetlig familjepening skall utgå med de belopp, som nu äro fastställda för ortsgrupp II, och i motionerna I: 98 och II: 173 att familjepening skall utgå med de belopp, som nu gälla för ortsgrupp III.

Ehuru vissa skäl kunna anföras för avskaffande av dyrortsgraderingen av familjepeningen, vill utskottet dock understryka, att såsom departementschefen framhållit i propositionen frågan om dyrortsgraderingens berättigande med avscende å andra levnadskostnader än bostadsposten knappast kan sägas ha slutgiltigt lösts genom den nya folkpensioneringslagen för andra befolkningsgrupper än folkpensionärerna. Frågan om dyrortsgraderingens bibehållande beträffande familjepeningen bör emellertid snarast möjligt bliva föremål för slutlig omprövning, och i propositionen uppgives också, att departementschefen har för avsikt att uppdraga åt försvarets socialbyrå att i samråd med socialstyrelsen verkställa utredning i ämnet. I avbidan på denna utredning synes dyrortsgraderingen inom familjebidragsverksamheten böra kvarstå tills vidare. Utskottet anser sig därför icke kunna tillstyrka de i förevarande motioner framställda yrkandena om enhetlig familjepening.

De ersättningstillägg, som utgå enligt förordningen den 29 juni 1946 (nr 347), äro dyrortsgraderade enligt det dyrortsgruppsystem som gäller enligt 1935 års folkpensioneringslag. Ersättningstilläggen utgöra en provisorisk anordning. I propositionen framhålles, att eftersom det bör undvikas att rubba de ersättningar, som för närvarande utgå, synes i fråga om dessa provisoriska ersättningstillägg samma dyrortsgruppering som nu gäller böra tillämpas även efter den 31 december 1947, då 1935 års folkpensioneringslag upphör att gälla. Utskottet har icke något att erinra häremot.

De genom propositionen framlagda förslagen till författningsändringar äro föranledda av att 1935 års folkpensioneringslag upphör att gälla med 1947 års utgång. I propositionen föreslås, att i fråga om kommunernas hänförande till ortsgrupp skall tillämpas den indelning i ortsgupper, som var gällande vid utgången av år 1947. De genom propositionen föreslagna författningsändringarna föranleda ingen erinran från utskottets sida.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa.

att riksdagen måtte med avslag å motionerna I: 98, II: 22 och II: 173 bifalla förevarande proposition nr 122.

Stockholm den 13 maj 1947.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Norman, Linder, Hage*, Sten*, Uhlén, Hagman, Wahlund och Carl Eric Ericsson;

från andra kammaren: herrar Olovson i Västerås, Hagård, Hellbacken*, Holm*, Jacobsson i Igelsbo, fru Västberg*, herrar Carlsson i Bakeröd och Lundberg.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herrar *Wahlund*, *Jacobsson* i Igelsbo och *Carlsson* i Bakeröd, vilka anfört:

Alldeles särskilda skäl föreligga för avskaffande av den s. k. dyrortsgraderingen i fråga om familjepeningen. Denna avser att bestrida hushållskostnaderna utom för bostaden och dess uppvärmning. Nu ha emellertid enligt 1943 års dyrortskommittés utredningar (SOU 1945: 32) skillnaderna i levnadskostnader mellan olika orter i betydande grad utjämnats under senare år; de olikheter, vilka eventuellt kvarstå, hänföra sig i huvudsak till utgifter för bostad och bränsle. De utgiftsposter, vilka skola täckas med familjepeningen, uppvisa däremot ej sådana lokala variationer, att en dyrortsgruppering av denna är motiverad, ett faktum, som framhållits av socialstyrelsen i dess remissutlåtande.

Det må erinras om att dyrortsgraderingen inom folkpensioneringen avskaffats utom vad beträffar bostadstilläggen och att likaledes de föreslagna allmänna barnbidragen förutsättas utgå till samma belopp i olika delar av landet. Vi anse, att det vore på sin plats att nu avskaffa dyrortsgrupperingen även för familjebidragen och låta dessa utgå med ett för hela landet enhetligt belopp.

Vid avvägandet av storleken av den enhetliga familjepenning, som sålunda skulle utgå, ha vi uppmärksammat, att enligt verkställda utredningar de nu utgående bidragen ofta bli i hög grad otillräckliga, varigenom bidragsmottagarna bli nödsakade att anlita fattigunderstöd. En sådan ordning kan ej anses tillfredsställande. Med hänsyn härtill ha vi, i enlighet med vad som yrkats i motionerna I: 98 och II: 173, ansett, att den enhetliga familjepeningen skall utgå med de belopp, som nu gälla för ortsgrupp III. Detta föranleder andra ändringar i familjebidragsförordningen än som föreslagits i propositionen.

På grund av vad sålunda anförts få vi hemställa,

A. att riksdagen, med förklarande att det genom propositionen nr 122 framlagda förslaget till förordning om ändrad lydelse av 6 § 2 och 3 mom. familjebidragsförordningen den 29 mars 1946 (nr 99) icke kunnat antagas, måtte i anledning av motionerna I: 98 och II: 173 för sin del antaga följande förslag till

Förordning

om ändrad lydelse av 6, 28 och 39 §§ familjebidragsförordningen
den 29 mars 1946 (nr 99).

Härigenom förordnas, att 6, 28 och 39 §§ förordningen den 29 mars 1946 om familjebidrag åt värnpliktiga m. m. (familjebidragsförordningen) skola erhålla följande ändrade lydelse.

6 §.

Familjepenning utgår med högst så stort belopp för dag som anges i följande tariff:

1	2	3
För hustru och fränskild hustru ävensom — därest värnpliktig icke sammanlever med hustru eller hustrun, med vilken han sammanlever, är arbetsoförmögen — för annan familjemedlem, som förestår hemmet åt värnpliktig med hemmavarande barn under 16 år kronor	För annan familjemedlem över 16 år än som avses i kol. 1 kronor	För annan familjemedlem under 16 år än som avses i kol. 1 kronor
3: 25	1: 90	1: 30

När synnerliga skäl därtill äro må efter särskilt medgivande, enligt vad i 39 § stadgas, familjepenning för värnpliktigs moder, som förestår hans hem, utgå enligt kolumn 1 i tariffen, oaktat den värnpliktige icke har hemmavarande familjemedlem under 16 år.

28 §.

1 mom. Kommun, varest den värnpliktige å inryckningsdagen hade sin bostad, är, i avbidan på att annan kommun slutgiltigt ålägges betalnings-skyldighet jämlikt 27 § för den värnpliktige tillkommande familjebidrag, skyldig att förskjuta familjebidrag, vartill den värnpliktige är berättigad.

2 mom. Har i — — — om familjebidrag.

3 mom. Vad kommun — — — annan myndighet.

39 §.

Sådant medgivande, som avses i 3 § andra stycket, 6 § andra stycket, 9 § 2 och 3 mom., 11 § 1 mom. andra stycket, 12 § 3 mom. tredje stycket, 14 § 1 mom., 15 § första stycket eller 15 § andra stycket, lämnas av tillsynsmyndigheten på ansökan av familjebidragsnämnd. Medgivande lämnas för viss tid eller tills vidare. När skäl därtill äro, må medgivandet av tillsynsmyndigheten återkallas.

Har familjebidragsnämnd — — — bidrag, sökanden.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1947.

B. att riksdagen måtte antaga det genom propositionen nr 122 framlagda förslaget till förordning om ändrad lydelse av 4 § 1 och 2 mom. förordningen den 29 juni 1946 (nr 347) angående provisorisk förbättring av vissa ersättningar i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring vid förstärkt försvarsberedskap m. m.; samt

C. att motionen II: 22 måtte anses besvarad genom vad ovan under A. hemställts.

Victor Pettersons Bokindustriaktiebolag, Stockholm 1947
